

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **Dr. D. R.**, bytem, zastoupené JUDr. Aloisem Deutschem, advokátem se sídlem AK Smetanova 17, 602 00 Brno, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížova 25, o přezkoumání rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutím žalované ze dne 5.4.2006 jí byl přiznán dle § 2 odst. 4 zákona č. 357/2005 Sb., příplatek k důchodu v měsíční výši 231, Kč za odbojovou činnost otce za II. světové války v době od 1.7.1944 do 5.5.1945 z důvodu, že zemřel za okolností zákonem stanovených.

Rozhodnutím žalované č. I. ze dne 4.7.2011 byl podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve spojení s § 3 odst. 5 zákona č. 357/2005 Sb. od 6.8.2011 žalobkyni odejmut příplatek ke starobnímu důchodu v měsíční výši 2.781,-Kč.

Žalobkyni bylo rozhodnutím žalované ze dne 14.12.2009 přiznáno podle zákona č. 108/2009 Sb., zvýšení příplatku k důchodu přiznaného podle zákona č. 357/2005 Sb., o 2.400,-Kč měsíčně na měsíční výši 2.676,-Kč měsíčně, neboť její otec zemřel při odbojové činnosti.

Rozhodnutím žalované č. II ze dne 4.7.2011 bylo podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve spojení se zákonem č. 108/2009 Sb., od 6.8.2011 žalobkyni odejmuto zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu v měsíční výši ...Kč. Odejmutí příplatku a odejmutí zvýšení příplatku bylo zdůvodněno tak, že nárok nevznikl, neboť otec žalobkyně zemřel dne 11.5.1945, tedy po skončení odbojové činnosti.

Podáním z 31.7.2011, které žalobkyně označila jako odvolání a které bylo žalobou správně posouzeno jako námitky, žalobkyně zpochybnila právní závěr žalované, tedy, že její otec zemřel nikoliv v přímé příčinné souvislosti s odbojovou činností. Tento právní závěr žalované je vyvozen ze skutečnosti, která je mezi účastníky nesporná, že její otec, jmenovitě F. S. zemřel tak, že byl zastřelen při střetu partyzánského oddílu proti ukrytým německým vojákům v oblasti ... na ...dne 11.5.1945. O námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná rozhodnutím z 23.9.2011 tak, že námitky se zamítají a rozhodnutí žalované č. I. a II. ze dne 4.7.2011 se potvrzují.

Žalobkyně podala ke krajskému soudu žalobu, kterou se domáhala soudního přezkumu rozhodnutí ze dne 23.9.2011. O žalobě rozhodl krajský soud svým rozsudkem č.j. 41Ad 67/2011 – 35 z 18.4.2012. Soud dal za pravdu žalobkyni, když zaujal názor, že „pokud tedy žalovaná dospěla k závěru, že příplatek k důchodu žalobkyni nenáleží... je žalovaná povinna náležitě osvětlit, na základě jakých úvah a z jakých podkladů toto žalovaná dovodila.

Proto krajský soud rozhodl, že rozhodnutí ze dne 23.9.2011 se zrušuje s tím, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení. Další řízení vyústilo v rozhodnutí žalované, kterým žalovaná rozhodla opětovně tak, že námitky se zamítají a rozhodnutí ČSSZ č.j. I. a č. II. ze dne 4.7.2011 se potvrzují (rozhodnutí ze dne 25.10.2012).

Touto žalobou se žalobkyně domáhá soudního přezkumu rozhodnutí z 25.10.2012, protože jim bylo z hlediska postupu žalované opakovaně potvrzeno rozhodnutí č. I. žalované ze 4.7.2011 a rozhodnutí č. II. z téhož dne, kterým bylo zrušeno její právo na příplatek jí dříve přiznaný podle zákona č. 357/2005 Sb. a její právo na zvýšení příplatku jí dříve přiznané podle zákona č. 108/2009 Sb. Tímto postupem došlo ke zkrácení jejich práv ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.

Napadené rozhodnutí považuje za podstatné, že otec žalobkyně pan F. S.(dále otec žalobkyně) *se zúčastnil bojové akce dne 11.5.1945 jako člen NMV Třebíč – dobrovolník, nikoliv však jako člen partyzánského oddílu RE – VI. Horácko, když československým partyzánem otec účastníka byl jen do 5.5.1945 a účastníkem domácího hnutí do 31.12.1944 a navazuje konstatováním, že otec žalobkyně nezemřel v příčinné souvislosti se svou odbojovou činností. V dalším textu zdůvodnění tento závěr dále vysvětluje tím, že je prokazatelné, že otci žalobkyně újmu na jeho životě nepřivodila činnost účastníka domácího hnutí ani činnost československého partyzána a nebo přestřelka mezi Národní stráží a ukrytými Němci, ale nešťastná náhoda, když otec žalobkyně byl zastřelen před místním hostincem.*

Takto popsané okolnosti úmrtí svého otce považuje žalobkyně za překroucení skutečnosti.

Ze všech dokladů, které žalované předložila, vyplývá, že otec žalobkyně zemřel při vyčišťovací akci dne 11.5.1945 v lesích v ... u ... Jedná se o přípis Svazu národní revoluce z 9.11.1945, potvrzení Ing. J. z roku 1995, potvrzení Ministerstva národní obrany, potvrzení V. V. i F. S.

Odkaz na zápis ve školní kronice je zcela zavádějící. Je to jediná listina, která hovoří o dvou S., resp. nabízí jakousi hypotézu možné záměny. S ohledem na obsah ostatních listin, tedy prohlášení očitých svědků, kteří se spolu s otcem žalobkyně zúčastnily přímo a aktivně vyčišťovacích akcí v lesích, je zápis ze školní kroniky jistě méně věrohodným zdrojem skutečnosti. Je to přitom listina, která nebyla použita jako doklad v rozhodnutích, proti kterým byly podány námitky. Je tedy možno dovodit, že žalovaná místo, aby lépe a podrobněji zdůvodnila své původní zamítavé rozhodnutí, zaujala zcela jiný právní názor, pro žalobkyni příznivější, ale s ohledem na nová skutková zjištění (zápis ve školní kronice) námitkám žalobkyně nevyhověla. Jde přitom o zcela účelový postup, jehož cílem je dosáhnout stavu, kdy žalovaná nerozhoduje různě na základě těch stejných skutkových zjištění, ale rozhoduje různě, protože byla zjištěna nová skutková okolnost.

Při hodnocení okolností smrti otce žalobkyně je přitom nutno přihlídnout zejména k tomu, že jde o 67 let starou historii, je nutno brát v úvahu dramatickost oné doby, kterou si nikdo ze zúčastněných nedokáže představit. Jde rovněž o to, že S. je velice časté jméno. Důkazy, které byly žalobkyni předloženy, jednoznačně svědčí o tom, že otec zemřel za okolností, jak ostatně připouští i předchozí rozhodnutí žalované, tedy že byl zastřelen při vyčišťovací akci dne 11.5.1945.

I kdyby ke smrti došlo, tak jak dovozuje žalovaná, je zcela zřejmé, že i tyto nešťastné náhody není možno vnímat jinak, než jako úmrtí v příčinné souvislosti s bojem za národní svobodu.

S odkazem na výše uvedené žalobkyně navrhovala, aby rozhodnutí žalované o námitkách, jakož i rozhodnutí, které tomuto rozhodnutí předcházelo, tj. rozhodnutí č. I. ze 4.7.2011 a rozhodnutí č. II. z téhož data byla zrušena.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že rozsudek krajského soudu, na nějž poukazuje v žalobě žalobkyně, žalovaná realizovala rozhodnutím ze dne 25.10.2012, jímž zamítla námitky žalobkyně a rozhodnutí žalované č. I. a č. II. ze dne 4.7.2011 byly potvrzeny. Při přípravě nového rozhodnutí o námitkách žalobkyně oslovila Vojenský historický ústav Praha a dále si opatřila další listinné důkazy, a to písemnosti archivované, Státním okresním archivem Na základě nově získaných podkladů (zápisu ve školní kronice obecné školy v ...) došla žalovaná k závěru, že okolnosti, za níž padl otec žalobkyně, byly zaměněny s okolnostmi, které byly zapsány ve školní kronice dne 11.5.1945, tedy že v došlo k přestřelce mezi zdejší Národní stráží a ukrytými Němci, při níž byl smrtelně zraněn br. J. S., vrchní polic. strážmistr v Brně (byl smrtelně zraněn a téhož dne zranění podlehl), nikoliv však otec žalobkyně pan F.k S.. Pan F. S. byl podle zápisu ve školní kronice zastřelen nešťastnou náhodou v Třebíči na shromáždění před místním hostincem. Dále se

uvádí, že žalovaná v tomto novém rozhodnutí o námitkách žalobkyně ze dne 31.7.2011 setrvává na své právní argumentaci, kterou uváděla ve svém vyjádření ze dne 19.1.2011 a ze dne 15.12.2011 k žalobě žalobkyně. Žalovaná zastává názor, že zákonodárce termínu „národní boj za osvobození“ v ust. § 1 odst. 1 bod. 1 zákona č. 255/1946 Sb., neužil náhodně, nýbrž měl na mysli národní boj za osvobození vymezený zákonem č. 255/1946 Sb., a to včetně jeho časového vymezení ust. § 15 citovaného zákona. Žalovaná v tomto novém rozhodnutí o námitkách proto zastává právní názor, že pro posouzení nároku na příplatek ke starobnímu důchodu žalobkyně a pro jeho zvýšení podle zákona č. 108/2009 Sb., je podstatné, že otec žalobkyně nezemřel v přímé příčinné souvislosti se svou odbojovou činností nebo se svou činností československého partyzána.

Podle § 1 odst. 3 zákona č. 357/2005 Sb. se hlava první tohoto zákona dále vztahuje na občany České republiky, jejichž rodič splňoval podmínky uvedené v § 1 odst. 1 nebo 2 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo vydáno podle § 8 tohoto zákona osvědčení, jestliže tento rodič padl, byl popraven nebo zemřel ve vyšetřovací vazbě, vězení, koncentračním táboře nebo internačním táboře anebo byl násilně usmrcen v souvislosti se zatýkáním, jestliže občan ke dni úmrtí rodiče nedosáhl věku 18 let (dále jen „sirotek“), a pobírají důchod z českého důchodového pojištění.

Podle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. d) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění pozdějších předpisů, je účastníkem národního boje za osvobození, kdo v letech 1939 až 1945 byl československým partyzánem (§ 1 zákona ze dne 14. února 1946, č. 34 Sb., jímž se vymezuje pojem „československého partyzána“), zúčastnil se alespoň 3 měsíce soustavnou činností zahraničního nebo domácího hnutí, směřujícího přímo k osvobození republiky Československé nebo Slovenského národního povstání třeba po dobu kratší takovým způsobem, že tato činnost přivedila nebo byla prokazatelně způsobila přivodit jemu nebo jeho rodině újmu na životě, osobní svobodě nebo zdraví.

Podle § 15 bodu 2 zákona č. 255/1946 Sb. doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození končí u československého partyzána a účastníka domácího hnutí dnem faktického ukončení činné služby, vždy však nejpozději dnem 5. května 1945.

Podle § 3 odst. 5 písm. b) zákona č. 357/2005 Sb., není-li v této hlavě stanoveno jinak, vztahují se na rozhodnutí o příplatku a jeho výplatu obdobně ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího důchodové pojištění, týkající se vzniku a zániku nároku na důchod nebo jeho výplatu, odepření nároku nebo výplaty, zjištění vad v určení výše a změn rozhodných skutečností.

Podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byl přiznán nebo se vyplácí neprávem, důchod se sníží nebo odejme, nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplácen.

Z podkladů založených ve správním spise je zřejmé, že otec žalobkyně pan F.S. zemřel v souvislosti s doznívajícími válečnými událostmi. Je rovněž nepochybné, že jmenovaný zemřel jako účastník národního boje za osvobození, neboť uplynutím času se status účastníka národního boje za osvobození nepozbývá.

Z hlediska posouzení nároku na příplatek k důchodu je však podstatné, zda otec žalobkyně zemřel za podmínek stanovených příslušnými právními předpisy. Takovým předpisem je předně zákona č. 357/2005 Sb., který však nestanoví podmínky pro přiznání příplatku k důchodu sám, ale s odkazem na zákon č. 255/1946 Sb., jenž vymezuje, kdo je účastníkem národního boje za osvobození (v § 1 odst. 1 a 2) a dále vymezuje též dobu strávenou ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození (v § 15). Protože hmotněprávní podmínkou nároku je ve smyslu ust. § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 357/2005 Sb. též skutečnost, že rodiči žadatele bylo o tom, že je účastníkem národního boje za osvobození, vydáno podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., osvědčení, je zřejmé, že v procesu aplikace zákona č. 357/2005 Sb., je nutno vycházet z příslušných ustanovení zákona č. 255/1946 Sb. Dobu účasti stanoví zákon č. 255/1946 Sb. tak, že v případě účastníku domácího hnutí i v případě československých partyzánů končí dnem faktického ukončení činné služby, pokud se týče dnem osvobození, vždy však nejpozději dnem 5.5.1945. Toto zákonné vymezení považuje žalovaná za rozhodující. Otec žadatelky nezemřel ani v průběhu národního boje za osvobození, ani v přímé příčinné souvislosti s národním bojem za osvobození (jak by tomu bylo kupř. v případě, že by otec žalobkyně dne 11.5.1945 zemřel na následky zranění utrpěného v národním boji za osvobození, tedy nejpozději dne 5.5.1945).

Z tohoto závěru vyšla žalovaná jak v rozhodnutí o odnětí příplatku k důchodu a jeho zvýšení, tak v rozhodnutí o námitkách ze dne 23.9.2011 a současně i v rozhodnutí o námitkách ze dne 25.10.2012. Žalovaná tedy nezaujala v naposled uvedeném rozhodnutí zcela jiný právní názor, jak se tvrdí v žalobě.

K námitce žalobkyně, že při hodnocení okolností smrti jejího otce je nutno přihlédnout k tomu, že jde o 67 let starou historii a je nutno brát v úvahu dramatičnost oné doby, žalovaná poznamenala, že lze předpokládat, že zákonodárce nárok upravený v § 1 odst. 3 zákona č. 357/2005 Sb. konstruoval právě s vědomím souvisejících historických událostí. Počátek i konec národního boje za osvobození musí mít objektivní hranice, a proto zákon č. 255/1946 Sb., jehož aplikace je při realizaci hlavy první zákona č. 357/2005 Sb. nezbytná, tyto časové hranice stanovil způsobem uvedeným v ust. § 15. To, že boje na území Československa neskončily současně s kapitulací nacistického Německa, ale pokračovaly i poté, a to zdaleka nikoli jen v období několika málo dní po skončení války, stejně jako fakt, že v nich zahynula, či byla zraněna celá řada osob, jsou skutečnosti všeobecně známé a ani žalovaná je nezpochybňuje. Stejně tak je ovšem skutečností, že tyto boje již neměly – a s ohledem na právní vymezení doby nesvobody – ani nemohly mít charakter národního boje za osvobození. Národní boj za osvobození nelze ztotožňovat s důsledky válečných událostí, které jsou širší a trvají daleko déle.

Protože ke smrtelnému zranění a úmrtí otce žalobkyně došlo dne 11.5.1945, tedy až po skončení období, které je ve smyslu zákonné úpravy § 15 bodu 2 zákona č. 255/1946 Sb. považováno za dobu účasti v národním boji za osvobození, není splněna jedna z podmínek ust. § 1 odst. 3 zákona č. 357/2005 Sb. V této souvislosti žalovaná odkázala také na rozsudek

Městského soudu v Praze ze dne 31.1.2005, č.j. 7Ca 309/2003 – 24 a rozsudek NSS ze dne 26.4.2006, č.j. 3Ads 49/2005 – 56.

Navrhovala s ohledem na uváděné skutečnosti, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Brně zjistil ze svého spisu sp. zn. 41Ad 67/2011, že ohledně stejného skutku rozhodoval již jednou, když rozsudkem č.j. 41Ad 67/2011 – 38 zrušil rozhodnutí ČSSZ z 23.9.2011 pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

V odůvodnění tohoto rozsudku mimo jiné uvedl, že dospěl po prostudování správního spisu k názoru, že žaloba žalobkyně je důvodná. Bylo prokázáno, že ohledně skutkových zjištění mezi účastníky řízení spor není a je také skutečností, že na základě stejných skutečností, dle kterých byl žalobkyni přiznán příplatek k důchodu, tedy na základě týchž stejných skutečností, jejíž příplatek k důchodu odnímán. Žalobkyně od počátku, tedy od podání žádosti uváděla stále stejné skutečnosti, potvrzovala je stejnými podklady a z nich žalovaná pak vycházela při rozhodování o přiznání i odnětí příplatku k důchodu. Nevyšly tedy najevo žádné jiné, nové skutečnosti, které by původní tvrzení žalobkyně v jakémkoliv bodě jakkoliv zpochybňovaly, nebo že by bylo zjištěno, že žalobkyně uváděla, ohledně podstatných skutečností nepravdu, která by později vyšla najevo. Nic takového se nestalo. Za situace, kdy žalovaná poté, kdy již žalobkyni několik let příplatek vyplácela, dospěla při stejných skutkových zjištěních k jinému právnímu posouzení věci a tedy k závěru, že žalobkyni příplatek k důchodu nenáleží a proto ho rozhodnutími č.j. I. a č. II. ze dne 4.7.2011 odňala. Dále uvedeno, že dle ust. § 2 odst. 3 správního řádu správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen „dotčené osoby“) a může zasahovat dle těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu.

Podle odst. 4 § 2 správního řádu, správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Pokud jde o žalobkyni, je nepochybné, že příplatek k důchodu, který byl přiznán, pobírala v dobré víře. Pokud je pak příplatek odnímán, jedná se o citelný a zásadní zásah do nabytých práv a právní jistoty těch, jímž bylo určité právo přiznáno. Pokud dojde k odnětí dávky nabyté v dobré víře, musí se v rozhodnutí, jímž je dávka odnímána, velmi důkladně, přesně a precizně vypořádat správní orgán s tím, proč k odnětí dávky došlo. To se však dle názoru soudu v daném případě nestalo, neboť odůvodnění rozhodnutí, tedy důvody proč k odnětí dávky došlo, jsou uvedeny velmi stručně v rozhodnutí žalované z 23.9.2009 a soud zdůraznil, že se jedná v podstatě o stejné důvody pro odnětí dávky jako důvody, pro které byla dávka žalobkyni přiznána, což je nelogické.

Pokud tedy žalovaná dospěla k závěru, že příplatek k důchodu žalobkyni nenáleží, dle názoru soudu v odůvodnění napadeného rozhodnutí je tato povinna náležitě osvětlit, na základě jakých úvah a z jakých podkladů toto žalovaná dovodila.

Rozhoduje-li totiž správní orgán o odnětí dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána (podle rozsudku NSS ze dne 28.5.2009, č.j. 4Ads 14/2009 – 37). Když krajský soud rozhodnutí z 23.9.2011 zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, zavázal ji takovým názorem, že v novém rozhodnutí, pokud setrvá na stanovisku, že v souladu se zákonem je rozhodnout o odnětí přiznané dávky, tj. příplatku k důchodu žalobkyně, toto zcela jednoznačně vysvětlí, tedy zcela jednoznačně a podrobně vysvětlí, proč žalobkyně nesplňuje podmínky pro pobírání příplatku k důchodu.

Na základě tohoto zrušovacího rozsudku ČSSZ pak vydala dne 4.7.2011 rozhodnutí č. 1, kterým odňala žalobkyni od 6.8.2011 příplatek ke starobnímu důchodu v aktuální výšiKč měsíčně dle ust. § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve spojení s ust. § 3 odst. 5 zákona č. 357/2005 Sb., a rozhodnutím č. II z téhož dne odňala žalobkyni od 6.8.2011 příplatek k jejímu starobnímu důchodu, jež byl zvýšen na aktuální výšiKč podle ust. § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění ve spojení se zákonem č. 108/2009 Sb.

Proti oběma těmto rozhodnutím žalobkyně podala námitky a žalovaná pak rozhodnutím ze dne 25.10.2012 č.j. rozhodnutí žalované č. I. a č. II. ze dne 4.7.2011 potvrdila. Pokud jde o odůvodnění uvedeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že v něm bude postupně vysvětlovat jednotlivé skutečnosti, jež považuje za podstatné pro rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů.

1. Právní normou, která vymezuje, kdo se považuje za účastníka národního boje za osvobození, jaká práva účastníka národního boje za osvobození, jenž padl nebo zemřel, uvedené v §§ 3 a 4, přecházejí na manželku a děti manželské či jak je stanovena doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození, je zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnicích československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození. Zákon č. 255/1946 Sb., mimo jiné v ust. § 1 odst. 1 bodu 1 písm. d) nebo e) upravuje, že účastníkem národního boje za osvobození je, kdo v letech 1939 – 1945 byl československým partyzánem nebo se zúčastnil aspoň tři měsíce soustavnou činností zahraničního nebo domácího hnutí, směřujícího přímo k osvobození republiky Československé nebo Slovenského národního povstání třeba po dobu kratší takovým způsobem, že tato činnost přivedla nebo je prokazatelně způsobilá přivodit jemu a jeho rodině újmu na zdraví, osobní svobodě nebo zdraví.

Zákon č. 255/1946 Sb., pak v ust. § 15 bodu 1 písm. d) nebo e) a bodu 2 upravuje, že doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození počíná v partyzánské jednotce podle § 4 odst. 1 zákona č. 34/1946 Sb., nebo v případech uvedených v § 1 odst. 1 č. 1 písm. e) dnem, kdy činnost tam uvedená započala a končí v případech uvedených pod písm. d) a e) dnem faktického ukončení činné služby, pokud se týče dnem osvobození (propuštění na svobodu), vždy však nejpozději dnem 5.května 1945.

2. Právní normou, upravující ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich v letech 1939 – 1945, je zákon č. 357/2005 Sb., která v hlavě první vymezuje osobní rozsah tohoto zákona.

Zákon č. 357/2005 Sb., v ust. § 1 odst. 1 písm. a) upravuje, že se vztahuje na občany ČR, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo jim vydáno o tom podle § 8 tohoto zákona osvědčení. Zákon č. 357/2005 Sb., v ust. § 1 odst. 3 upravuje, že se rovněž vztahuje na občany ČR, jejichž rodič splňoval podmínky uvedené v § 1 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb. a bylo vydáno podle § 8 tohoto zákona osvědčení, jestliže tento rodič padl, a jestliže občan ke dni úmrtí rodiče nedosáhl věku 18 let.

ČSSZ na rozdíl od tvrzení účastníka řízení v jeho námitkách ze dne 31.7.2011 je přesvědčena o tom, že datum 12. května 1945, které je skutečně mimo jiné uvedeno v uvozovací větě ust. § 7 odst. 1 zákona č. 357/2005 Sb., nelze použít pro vznik či trvání tzv. odškodňovacího nároku účastníka řízení jako sirotka po zemřelém otci. Důvodem je fakt, že zákon č. 357/2005 Sb., v hlavě první, obsahující ust. § 1 až 4, upravuje ocenění účastníků odboje za I. a II. světové války a sirotků po nich, kteří mají nárok na příplatek k důchodu za podmínek v této hlavě první stanovených. Dále zákon č. 357/2005 Sb., v hlavě druhé, obsahující ust. § 5 – 7 upravuje podmínky nároku na zvláštní příplatek k důchodu. Konkrétně ust. § 7 zákona č. 357/2005 Sb. vymezuje podmínky pro účast v povstání v květnu 1945. Účastník řízení však k oběma uvedeným žádostem o příplatek ke svému starobnímu důchodu, resp. k jeho zvýšení ani ke svým námitkám nedoložil potvrzení o účasti svého otce, pana F.S., v květnovém povstání v roce 1945. Obě dvě svědectví uváděná účastníkem řízení naposledy v námitkách ze dne 31.7.2011 také neprokazují pro otce účastníka řízení možnost jeho zařazení do kategorie účastníka povstání v květnu 1945.

3. K osobě otce účastníka řízení a k jeho statusu účastníka národního boje za osvobození je třeba vycházet z listinných důkazů, které ČSSZ doložila žalobkyně ke své žádosti o příplatek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb., resp. ke zvýšení tohoto příplatku podle zákona č. 108/2009 Sb. a ke svým námitkám z 31.7.2011.

Je naprosto nepochybné, že otec účastnice řízení byl členem partyzánského oddílu RE – VI. Horácko od 1.1.1945 do 5.5.1945, který působil na Třebíčsku (viz. potvrzení Mgr. V. V. ze dne 3.12.1947, potvrzení Ing. L. J. ze dne 16.1.1984).

Dále je naprosto nepochybné, že otec účastníka řízení se zúčastnil domácího hnutí, směřujícího přímo k osvobození republiky Československa od 1.7.1944 do 31.12.1944 a padl dne 11.5.1945 (viz. potvrzení Ministerstva obrany ČR ze dne 15.5.1996, opisu úmrtního listu ze dne 22.5.1945).

Na základě uvedených listinných důkazů otci účastníka, panu F. S. bezesporu náleží status účastníka národního boje za osvobození jednak proto, že se zúčastnil ve druhé polovině roku 1944 domácího hnutí (budoval zpravodajskou síť důvěrníků a informátorů na ose a na ose ...; vytvořil v každé obci možnost dočasného krátkodobého ukrytí skupin, např. pro muže uprchlých z nucených prací v Německu) a jednak proto, že byl československým partyzánem od ledna roku 1945 do 5.5.1945 (odbojová skupina Horácka se přetvořila na partyzánský oddíl RE – VI., kde působil jako zástupce velitele družstva; kontaktoval partyzánskou skupinu dr. H., zúčastnil se odvozu trhavin, plnil úkoly destrukční).

Z doplněného potvrzení Mgr. V. ze dne 21.2.2002, které účastník řízení připojil ke svým námitkám, jednoznačně vyplývá, že otec účastnice řízení těsně po osvobození od 10.5.1945 jako člen partyzánského oddílu RE – VI. Horácko v motorizované četě se zúčastnil akce proti zbytku německé armády, které se probíjely Českomoravskou vysočinou do Rakouska a k vyčištění lesů na ...ro úsek ... byli určeni příslušníci partyzánského oddílu RE – VI. Horácko, že otec účastnice řízení při střetu s Němci byl těžce zraněn a že při převozu do třebíčské nemocnice zranění podlehl.

4. K bojové akci, které se dne 11.5.1945 zúčastnil otec účastnice řízení, žalovaná uvedla následující skutečnosti.

ČSSZ při přípravě tohoto nového rozhodnutí o námitkách oslovila Vojenský historický ústav Praha zejména dotazy, kterého dne a kde partyzánský oddíl RE – VI. Horácko ukončil fakticky svou odbojovou činnost a kterého dne a ve kterém měsíci v roce 1945 skončily bojové akce související s 2. světovou válkou na ..., resp. který den v roce 1945 na ... lze označit za den osvobození a kým a jakými úkoly byl pověřen v obci ... od 6.5.1945 otec účastnice řízení jako člen MNV Třebíč nebo jako člen partyzánského oddílu RE – VI. Horácko.

Vojenský historický ústav 10.8.2012 vysvětlil následující skutečnosti. Boj partyzánské skupiny RE – VI. (Revoluce vítězí) Horácko u obce ... na ... souvisí s průběhem konce 2. světové války na Českomoravské vrchovině. Po vypuknutí českého povstání na počátku května 1945 dostaly německé 17. a 1. tankové armády rozkaz opustit východní frontu a pokusit se dosáhnout Američany obsazené území. Tyto německé armády ustupovat začaly dne 8.5.1945 dopoledne. Na svém ústupu ve všeobecném směru na jihozápad bojovaly jak s českými povstanci, tak s rychlými skupinami Rudé armády, které pronikaly v severozápadním směru dosavadním německým týlem s úkolem obsadit Prahu, a které prakticky kolmo křížily německé ústupové cesty. Třebíč byla osvobozena sovětskými tanky v noci z 8. na 9.5.1945, sovětské tankisté pokračovali dále na Prahu a moci ve městě se ujal český revoluční národní výbor. Hlavní síly 2. ukrajinského frontu Rudé armády postoupily na ... až 9. a 10.5.1945 a ani po tomto datu nezajišťovaly zcela ochranu obyvatel pod tlakem německým vojáků, stále ustupujících ze severovýchodu. Bojové akce proti pronikajícím Němcům mohly beztretně trvat ještě dlouho po datu kapitulace nacistického Německa, která vstoupila v platnost o půlnoci z 8. na 9.5.1945. Pražská operace Rudé armády skončila úředně až 12.5.1945.

Vojenský historický ústav ve svém dopise tedy zcela jednoznačně nezodpověděl zejména na dotaz ČSSZ týkající se kterého dne a kde partyzánský oddíl RE – VI. Horácko ukončil fakticky svou odbojovou činnost. Dále Vojenský historický ústav vysvětlil, že bojové akce související s národním bojem za osvobození Československa zohlednily dvě právní normy, vydané v letech 1945 a 1946. Na základě ust. § 57 odst. 2 a 3 zákona č. 131/1936 Sb., o obraně státu, vláda ČSR vyhláškou č. 162/1945 Sb. určila den 31.12.1945 za den, jímž končí stav branné pohotovosti státu, který vyhlásila vyhláškou vlády č. 183/1938 Sb. Také zákon č. 115/1946 Sb., o právnosti jednání souvisejících s bojem o znovunabytí svobody Čechů a Slováků, v ust. § 1 stanovil, že jednání, k němuž došlo v době od 30.9.1938 do 28.9.1945 a jehož účelem bylo přispět k boji o znovunabytí svobody Čechů a Slováků a které

směřovalo ke spravedlivé odplatě za činy okupantů nebo jejich pomahačů, není bezprávné ani tehdy, bylo-li by jinak podle platných předpisů trestné.

Vojenský historický ústav Praha bojové akce spojené s vyčišťováním lesů od ustupujících německých vojáků u obce považuje za národní boj za osvobození Československa a stejně tak činnost, která otci účastníka řízení přivodila smrt.

ČSSZ v tomto novém rozhodnutí o námitkách ze dne 31.7.2011 poukazuje na nesoulad v datech, která uvádí zejména jeden svědek, potvrzující účast otce účastnice řízení v národním boji za osvobození proti fašistickým okupantům. Svědci (Mgr. V. a Ing. J.) se shodli, že otec účastnice řízení jako československý partyzán byl účastníkem odbojového hnutí do 5.5.1945 v partyzánském oddíle RE – VI. v místě Třebíč, jejímž vedoucím byl R.T. Navíc však svědek Janovský v potvrzení z 16.1.1984 vyslovil názor, že otci účastnice řízení náleží zápočet činnosti čs. partyzána od 1.1.1945 do 5.9.1945.

Rozhodující pro ČSSZ však je potvrzení Ministerstva obrany ČR z 15.5.1996 o tom, že otec účastnice řízení pak F. S., státní občan československý, který padl dne 11.5.1945, byl účastníkem národního odboje za osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb., jako účastník domácího hnutí od 1.7.1944 do 31.12.1944 a jako československý partyzán od 1.1.1945 do 5.5.1945.

Je tedy podstatné, že otec účastnice řízení se zúčastnil bojové akce dne 11.5.1945 jako člen MNV Třebíč – dobrovolník, nikoli však jako člen partyzánského oddílu RE – VI. Horácko, když československým partyzánem otec účastnice řízení byl jen do 5.5.1945 a účastníkem domácího hnutí do 31.12.1944.

ČSSZ v tomto novém rozhodnutí proto zastává právní názor, že pro posouzení nároku na příplatek ke starobnímu důchodu účastnice řízení podle zák.č. 357/2005 Sb., a pro jeho zvýšení podle zákona č. 108/2009 Sb., je podstatné, že otec účastnice řízení nezemřel v přímé příčinné souvislosti se svou odbojovou činností (účastníkem domácího hnutí byl do 31.12.1944) nebo za svou činnost československého partyzána (československým partyzánem byl do 5.5.1945).

ČSSZ v novém rozhodnutí o námitkách 25.10.2012 tedy před vydáním rozhodnutí provedla další dokazování a k novým listinným důkazům uvedla.

ČSSZ jako podklad tohoto nového rozhodnutí o námitkách účastnice řízení si opatřila další listinné důkazy, a to písemnosti archivované Moravským zemským archivem v Brně, Státním okresním archivem Třebíč. Tento archiv ČSSZ 29.8 zaslal archivované dále uvedené dokumenty: Žádost Svazu národní revoluce, krajské pobočky .. ze dne 31.10.1945 o údaje, týkající se akce, při níž padl otec účastnice řízení F. S.; Curriculum vitae otce účastnice řízení F. S.; prohlášení ze dne 29.11.1945 o majetkových poměrech vdovy po padlém partyzánu F. S.; Seznam padlých z fondu Svazu protifašistických bojovníků – OV Třebíč; Dopis Svazu národní revoluce, místní pobočky ze dne 21.6.1948 týkající se žádosti o zaopatřovací požitky

vdovy po padlém F. S. a o vystavení partyzánského průkazu MNO a konečně Školní kronika obecné školy v ... od školního roku 1940, 1941.

Ve školní kronice pak K. K., třídní učitel, zapsal dne 11.5.1945 následující skutečnosti:

„Po průchodu RJ krajem nastával normální život. Poněvadž rozprášené zbytky německých okupantů se skrývaly v lesích, byla i v našich lesích vykonána prohlídka za účelem vyčištění lesů. V ... však došlo k přestřelce mezi zdejší Národní stráží a ukrytými Němci, při níž byl smrtelně zraněn br. J.S.vrchní polic. strážmistr v Brně a těžce zraněn průstřelem velitel NS por. Fr. O.. Zatímco por. Fr. O. po delší době se uzdravil, J.S. zranění téhož dne podlehl. Bylo v lesích zajato asi 40 Němců, 4 zabití při přestřelce. Zajaté odevzdali voj. velit. v Při návratu z lesa byl na shromáždění před místním hostincem zastřelen nešťastnou náhodou jeden z třebíčských účastníků a sice br. F. S., berní úředník. Lehce byl zraněn broky lovecké pušky p. strážmistr S.a p. F.K. starší. Pro zajištění bezpečnosti obce byly ustanoveny NS noční hlídky na pěti stanovištích. Velitelství NS převzal 11.5.1945 jako npor. v zal. ř. účt. K. K.. Hlídkování trvalo do 20.5.1945 a za dalšího projití lesy (....) byli v katastru obce ... zajaty čtyři Němci. Dne 20.5.1945 byly NS zrušeny a zbraně předány vojenskému velitelství v ...

ČSSZ uvedla, že v tomto novém rozhodnutí došla tedy k závěru, že okolnosti, za nichž padl otec účastnice řízení, byly zaměněny s okolnostmi, které ve školní kronice dne 11.5.1945 zapsal třídní učitel K.K.tedy že v ... došlo k přestřelce mezi zdejší Národní stráží a ukrytými Němci, při níž byl smrtelně zraněn br. J. S.vrchní polic. strážmistr v Brně. ČSSZ se přiklání k názoru, že dne 11.5.1945 padl při bojové akci spojené s vyčišťováním lesů na ... J.S. strážmistr v Brně (byl smrtelně zraněn a téhož dne zranění podlehl), nikoliv však otec účastnice řízení, pan F. S., berní úředník. Není pochyb o tom, že otec účastnice řízení F. S.dne 11.5.1945 byl zastřelen na shromáždění před místním hostincem v ... nešťastnou náhodou a po převozu do třebíčské nemocnice dne 14.5.1945 zemřel (viz kopie úmrtního listu otce účastnice řízení). Na základě výše uvedeného zápisu ve školní kronice ze dne 11.5.1945 ČSSZ v tomto novém rozhodnutí o námitkách účastnice řízení prokázala, že ke zranění otce účastnice řízení, F. S., berního úředního v ..., nedošlo k přímé příčinné souvislosti s bojovou akcí týkající se vyčišťování lesů od ustupujících německých armád na Otec účastnice řízení nepochybně byl zastřelen nešťastnou náhodou v ... před místním hostincem, nikoliv však v lesích tak, jak uvádí účastnice řízení ve své žádosti dne 23.11.2005, resp. ve svých námitkách, dle kterých měl padnout při odbojové činnosti dne 11.5.1945.

ČSSZ uvedla, že v tomto novém rozhodnutí setrvává na své právní argumentaci, kterou uváděla ve svém vyjádření 19.1.2011 a 15.12.2011 k žalobě žalobkyně. Zastává tedy právní názor, že zákonodárce termínu „národní boj za osvobození“ v ust. § 1 odst. 1 bod. 1 zákona č. 255/1946 Sb., neužil náhodně, nýbrž měl na mysli národní boj za osvobození vymezený zákonem č. 255/1946 Sb., a to včetně jeho časového vymezení v ust. § 15 citovaného zákona.

K tvrzením právního zástupce žalobkyně uvedených v žalobě z 28.11.2011 ČSSZ v novém rozhodnutí o námitkách konstatovala následující skutečnosti. Tvrzení o tom, že

pronásledování německých vojáků, kteří ohrožovali civilní obyvatelstvo, bylo soukromou akcí otce účastníka řízení a že na konkrétní okolnosti smrti otce účastníka řízení je pohlíženo mimo kontext válečných operací či operací, které bezprostředně navazovaly na válku, žalovaná považuje za účelové. Je si vědoma, že u historie týkající se druhé světové války a účasti československých občanů v domácím hnutí či jako československých partyzánů, v právním smyslu jde o notorietu. Proto žalovaná jak v původním rozhodnutí o námitkách účastnice řízení, tak při soudním řízení nezdůrazňovala právní rámec konce 2. světové války na Českomoravské vrchovině. ČSSZ je totiž známo, že jak zákon č. 115/1946 Sb. upravil, že jednání související s bojem o znovunabytí svobody Čechů a Slováků od 30.9.1938 do 28.10.1945 nebylo bezsprávné a dále, že vláda ČSR vyhl.č. 162/1946 Sb., den 31.12.1945 určila za den, jímž končí stav branné pohotovosti státu. Je tedy naprosto zřejmé, že účast otce účastnice řízení dne 11.5.1945 jako člena MNV v ... – dobrovolníka – při vyčišťování lesů od ustupujících německých armád na bylo jednání související s bojem o znovunabytí svobody Čechů a Slováků a související se stavem branné pohotovosti státu. V žádném případě takové jednání ČSSZ nepovažovala ani nepovažuje za soukromou akci otce žalobkyně a ani za jednání jinak trestné.

ČSSZ nezbylo, než v tomto novém rozhodnutí tyto námitky zamítnout. Zákon č. 357/2005 Sb., upravuje ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich. V již citovaném ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) citovaný zákon vymezuje, koho považuje za účastníka národního boje za osvobození, resp. že nárok na finanční ocenění mají také účastníci, kteří ke dni úmrtí rodiče nedosáhli 18 ti let. Účastníky národního boje za osvobození pak jednoznačně a taxativně vymezuje v ust. § 1 odst. 1 bod 1 také již citovaný zákon č. 255/1946 Sb. Žalobkyně svou žádost o příplatek k důchodu ze dne 23.11.2005, resp. o jeho zvýšení žádostí ze dne 12.6.2009 žádala za dobu, po kterou její otec byl účasten domácího hnutí od 1.7.1944 do 31.12.1944 a dále, po kterou byl československým partyzánem od 1.1.1945 do 5.5.1945, ovšem s tím, že k jeho úmrtí došlo dne 11.5.1945. Zákon č. 357/2005 Sb., však sirotkovi přiznává jeho nárok na příplatek, jestliže pobírá důchod z českého důchodového pojištění a jestliže jeho rodič padl a splňoval podmínky uvedené v § 1 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb. Jak je v odůvodnění tohoto nového rozhodnutí o námitkách poznamenáno, zákon č. 255/1946 Sb. považuje za účastníka národního boje za osvobození mimo jiné československého partyzána nebo účastníka domácího hnutí s tím, že takovému účastníku tato činnost prokazatelně způsobila újmu na životě. Jinými slovy řečeno, skutečně podstatnou otázkou je skutečnost, zda otec účastnice řízení, F. S., padl při bojové akci v přímé příčinné souvislosti s odbojovou činností. Tím, že otec účastnice řízení přestal být účastníkem národního hnutí dnem 31.12.1944 a dále přestal být československým partyzánem dne 5.5.1945, je relevantní pro posouzení nároku na příplatek k důchodu, za jakých okolností vlastně došlo k úmrtí otce účastnice řízení dne 11.5.1945. Ze školní kroniky tak, jak se uvádí výše, je prokazatelné, že otcí účastnice řízení újmu na jeho životě nepřivodila činnost účastníka domácího hnutí ani činnost československého partyzána a nebo přestřelka mezi Národní stráží a ukrytými ... ale nešťastná náhoda, když otec účastnice řízení byl zastřelen v Třebíči před místním hostincem.

Konstatovala, že ČSSZ se musí chovat tak, aby příplatek k důchodu a jeho zvýšení přiznala a vyplácela bez jakýchkoliv pochybností jen tomu sirotkovi, kterému daný příplatek k důchodu a jeho zvýšení skutečně náleží. Bohužel v případě účastnice řízení od počátku tomu tak nebylo. ČSSZ svá skutková zjištění vážící se k oprávněnosti nároků účastnice řízení na příplatek k důchodu omezila pouze na listinné důkazy, které ke své žádosti dne 23.11.2005 připojila účastnice řízení. ČSSZ v roce 2005 nebo v roce 2009, ani dokonce při řešení námitek

v roce 2011, nevedla vlastní šetření a původně si neopatřila ani další listinné důkazy. Výsledkem vedených řízení byly v zásadě nedůvodné rozdíly, které vznikly díky nesprávně zjištěnému stavu věci účastníka řízení a díky nedůslednému šetření okolností, za kterých byl smrtelně zraněn po osvobození města ... otec účastnice řízení pan F. S. berní úředník. Uvedený nezemřel v přímé příčinné souvislosti se svou předchozí odbojovou činností, ale byl zraněn dne 11.5.1945 jako člen NMV – dobrovolník, nešťastnou náhodou ve městě ... a zemřel po převozu v třebíčské nemocnici dne 14.5.1944.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na 2.10.2013.

U tohoto jednání zástupce žalobkyně uvedl, že s odstupem takové řady let a atmosféru válečných událostí, nelze zcela jednoznačně tvrdit, a to s ohledem na zcela běžné příjmení S. že nemohlo dojít v zápise z kroniky k záměně jména J. S. a F.S. Dále má žalobkyně za to, že z dokladů, které získala, jednoznačně vyplývá, že její otec zemřel 11.5.1945 při vyčišťovací akci v lesích. Nesouhlasí také zásadně s tím, aby bylo tak striktně vykládáno datum 5.5.1945. Její otec zemřel pouze 6 dnů po tomto datu, v souvislosti s bojovými akcemi při vyčišťování lesů proti Němcům. Zemřel velmi mladý, což samozřejmě poznamenalo dětství žalobkyně i její sestry. Z takto rigidním výkladem zákona nemůže tedy v žádném případě souhlasit a považuje ho za nespravedlivý.

Pokud pak jde o žalovanou, tato odkázala na rozhodnutí žalované z 25.10.2012 a jeho zdůvodnění a na své vyjádření k žalobě a navrhovala, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ke zjištěnému skutkovému stavu soud uvádí.

Mezi účastníky není sporu o tom, že otec žalobkyně, F. S. byl účastníkem národního boje za osvobození jako účastník domácího hnutí v období od 1.7.1944 do 31.12.1944 a československý partyzán v době od 1.1.1945 do 5.5.1945 a zemřel při vyčišťovací akci v lesích proti Němcům 11.5.1945.

Pokud jde o datum úmrtí 11.5.1945, je toto mezi účastníky nesporné a vyplývá i z přiloženého úmrtního listu založeného v dávkovém spise a pro posouzení věci není v daném případě rozhodující, dle názoru soudu, zda otec žalobkyně, který se zúčastnil vyčišťovací akce v lesích proti Němcům 11.5.1945 byl zastřelen přímo při této akci a nebo po jejím skončení nešťastnou náhodou před místním hostincem, neboť bezesporu je to, že k uvedené události došlo v souvislosti s účastí otce žalobkyně na uvedené akci, a to vyčištění lesů od Němců, které se bez nejmenších pochybností zúčastnil.

Ust. § 15 zákona č. 255/1946 Sb., doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození

1. počíná

Dle písm. e) v případech uvedených v § 1 odst. 1 č. 1 písm. e) dnem, kdy činnost tam uvedená započala.

Dle bodu 2. končí **v případech uvedených pod písm. a) až e) a g) dnem faktického ukončení činné služby, pokud se týče dnem osvobození (propuštění na svobodu) vždy nejpozději dnem 5. května 1945.**

K otázce výkladu příslušných ustanovení zákona se ve svém rozsudku č.j. 3Ads 49/2005 – 56 zabýval NSS (i když se jednalo o výplatu jednorázového peněžitého příspěvku).

Z tohoto rozsudku Krajský soud cituje následující:

Co se týká námitky neaplikovatelnosti ust. § 15 zákona č. 255/1946 Sb., na daný případ, ztotožňuje se NSS plně z výše citovanými závěry Městského soudu v Praze i žalované k této otázce. Podmínil-li zákonodárce vznik nároku na jednorázovou peněžní částku, jakož i její výši délkou účasti v národním boji za osvobození a odkazuje-li současně na ust. § 1 odst. 1 bod 1. zákona č. 255/1946 Sb., je zřejmé, že termínu „národní boj za osvobození“ zde není užito náhodně, nýbrž se jim má na mysli národní boj za osvobození ve smyslu zákona č. 255/1946 Sb., a to včetně jeho časového vymezení v ust. § 15 citovaného zákona. Stejně tak nároky upravené v § 5 odst. 5 a 7, větě druhé zákona č. 261/2001 Sb., podmiňuje zákonodárce výslovně skutečností, že účastník národního boje za osvobození příslušnou újmu utrpěl „v národním boji za osvobození“. Jak správně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poznamenává žalovaná, bez akceptace uvedeného časového vymezení pojmu národní boj za osvobození v zákoně č. 255/1946 Sb., by byla aplikace zákona č. 261/2001 Sb., prakticky nemožná. Nejedná se zde proto o nezákonné zúžení pojmu účastník národního boje za osvobození, nýbrž legitimní výklad umožňující samotnou aplikovatelnost zákona č. 261/2001 Sb.

Soud dospěl k závěru, že v tomto případě výklad ust. § 15 zákona č. 255/1946 Sb., je zajisté aplikovatelný i na případ žalobkyně, která se domáhala příplatku ke starobnímu důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb., s odkazem na příslušná ust. zák. č. 255/1946 Sb.

Část první zák.č. 357/2005 Sb., se týká ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, zvláštní příplatek k důchodům některým osobám a jednorázová peněžitá částka některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 – 1945.

Podle § 1 odst. 1 písm. a) tohoto zákona, tato hlava se vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 nebo 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození a bylo jim o tom vydáno podle § 8 tohoto zákona osvědčení, nebo splnili podmínky zákona č. 462/1919 Sb., z. a n. o propůjčování legionářům, ve znění zákona č. 196/1946 Sb. a bylo jim o tom vydáno potvrzení příslušného vojenského orgánu.

V daném případě ze všech shromážděných listinných důkazů není tedy pochyb o tom, že otec žalobkyně F. S. byl účastníkem národního boje za osvobození podle zákona č. 255/1946 Sb., jako účastník domácího hnutí od 1.7.1944 do 31.12.1944 a jako ... od 1.1.1945 **do 5.5.1945.**

Dle názoru soudu je také nepochybné, že otec žalobkyně zemřel, když se zúčastnil bojové akce proti německým okupantům, tedy vyčišťovací akce v lesích dne 11.5.1945. Této akce dle uvedeného zákonného ustanovení se však již nemohl zúčastnit jako československý partyzán, kterým byl dle příslušného zákonného ustanovení do 5.5.1945, ale jako dobrovolník, když akce byla organizována MNV Třebíč. Otec žalobkyně tedy jednoznačně zemřel, což nikdo nezpochybňoval, 11.5.1945 a v tomto případě je, jak soud již uvedl, nerozhodné, zda byl zastřelen přímo v lese při vyčišťovací akci nebo na shromáždění dobrovolníků nešťastnou náhodou po ukončení této akce, neboť celá akce, které se zúčastnil 11.5.1945, souvisela s činností otce žalobkyně jako dobrovolníka účastnícího se akce v lesích, vyčišťovací akce od Němců.

V tomto směru k otázce rozhodujícího časového úseku a tedy data 5.5.1945, se zcela jednoznačně vyjádřil NSS v rozsudku, na nějž Krajský soud v Brně odkazuje, když uvedení časového vymezení pojmu národního boje za osvobození v zákoně č. 255/1946 Sb., není striktním výkladem uvedeného zákonného ustanovení, ale je v tomto rozsudku uvedeno, že časové vymezení pojmů národního boje za osvobození v zák. č. 255/1946 Sb., je nezbytné, aby byla možná aplikace dalších odškodňovacích zákonů.

Krajský soud v Brně uvádí, že poté, kdy ČSSZ na základě rozsudku Krajského soudu v Brně 41Ad 67/2011 vydala nové rozhodnutí, se tato v rozhodnutí z 25.10.2012 již zcela podrobně vypořádává se skutkovým stavem ale i zaujímá velmi podrobný výklad příslušných zákonných ustanovení a zdůvodňuje, proč, když otec žalobkyně zemřel 11.5.1945, se na něho nemohlo již vztahovat ust. § 1 odst. 1 bod 1. písm. d) a e) zákona č. 255/1946 Sb.

Shrnutí soudu

Soud tedy uzavírá, že skutečnosti, které byly správním orgánem zjištěny, jsou skutečnosti, z nichž vyplývá, že otec žalobkyně když zemřel při bojové akci nebo bezprostředně po ní, ale bylo to dne 11.5.1945, nezemřel jako člen partyzánského oddílu RE – VI. Horácko, když člen tohoto partyzánského oddílu byl dle výkladu zákona do 5.5.1945, zemřel jako účastník uvedené akce – dobrovolník, a proto žalobkyni příplatek k důchodu dle zák.č. 357/2005 Sb., a pro jeho zvýšení dle zákona č. 108/2009 Sb., nenáleží.

Soud se tedy nemohl ztotožnit s námitkou žalobkyně uvedenou v její žalobě, že žalovaná při vydání rozhodnutí ze dne 25.10.2012 vycházela z jiných skutkových podkladů, tedy z jiných zjištění skutkového stavu, a to skutečností uvedených ve školní kronice, které citovala, když žalobkyně má za to, že s ohledem tolika desítek let od události z 11.5.1945 se nedá postavit najisto, že tento záznam je zcela pravdivý, že nemohlo dojít k záměně jmen Jan Svoboda a František Svoboda s ohledem na četnost příjmení Svoboda a i když by došlo

k tomu, že její otec zemřel nešťastnou náhodou zastřelením před hostincem po ukončení uvedené akce, nelze to vnímat jinak, než jako úmrtí v příčinné souvislosti s bojem za národní svobodu.

Soud v tomto směru uvádí, že s ohledem na datum 11.5.1945 není podstatné, zda otec žalobkyně zemřel uvedeného dne při přestřelce v lese, nebo po skončení této akce byl nešťastnou náhodou zastřelen, když je zcela evidentní, že k úmrtí došlo nikoliv do 5.5.1945, včetně tohoto dne, ale až 11.5.1945. Je tedy zcela evidentní, že při výkladu zákona, tak jak byl proveden i NSS, nelze úmrtí otce žalobkyně označit jinak, než že nezemřel v přímé příčinné souvislosti se svou odbojovou činností, když účastníkem domácího hnutí byl do 31.12.1944 a byl činný i jako československý partyzán, ovšem to do data 5.5.1945. Po tomto datu již nemohl být činný jako československý partyzán.

Žaloba žalobkyně tedy důvodná není a proto jako takovou ji soud zamítl, neboť žalovaná ve svém rozhodnutí vydaném dne 25.10.2012, vydala rozhodnutí tak, že ke všem podstatným skutečnostem se řádně vyjádřila, své rozhodnutí tedy řádně a důkladně srozumitelně zdůvodnila, tak jak ji bylo uloženo v rozsudku Krajského soudu v Brně č.j. 41Ad 67/2011 – 35.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci žalobkyně neměla úspěch, náklady řízení ji proto nenáleží, pokud jde o žalovanou, ta nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 2. října 2013

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně